

Samen leren, samen verbeteren

Inzichten uit de leersessies van de pilots volwassenen ggz & jeugdhulp binnen het onderzoeksproject 'Levens(lopen) samen verbeteren'

In zes regionale pilots werken professionals aan betere samenwerking tussen de volwassenen-ggz en de jeugdhulp. Tijdens vijf leersessies is samen gereflecteerd op successen, knelpunten en kansen. In deze infosheet zijn de belangrijkste onderwerpen en inzichten gebundeld. Het doel van de leersessies is om inspiratie op te doen en samen een beweging in gang te zetten door met elkaar inzichten te delen. [Klik hier voor meer informatie over de pilots.](#)

Succesfactoren samenwerken

Een van de belangrijkste besproken thema's is hoe je de dagelijkse samenwerking in je pilot tot een succes maakt. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- **Fysieke nabijheid** (samen werken op locatie) bevordert informele afstemming en vertrouwen, wat bijdraagt aan effectief samenwerken en kennisuitwisseling
- **Communiceer vaak en transparant** over de pilot in alle lagen van de organisatie.
- **Zorg voor actieve bestuurlijke participatie** in plaats van bestuurlijk commitment op afstand. Bestuurlijke betrokkenheid is essentieel voor structurele verankering van de samenwerking, ook na de pilotfase.

Contextueel Behandelen

Op verzoek van de pilots is expert op gebied van Contextueel Behandelen **Hanna Stolper** uitgenodigd. Haar proefschrift Breaking Barriers, Building Bonds is recent gepubliceerd. Contextueel Behandelen houdt in dat behandelaren uit verschillende disciplines samenwerken in een netwerk, zodat gezinnen afgestemde hulp ontvangen. Deze richt zich op het verminderen van risicofactoren en het versterken van beschermende factoren binnen ouder, kind, gezin en omgeving. Zo wordt fragmentatie van zorg voorkomen en intergenerationele overdracht van problemen beperkt.

Er zijn drie succesfactoren:

- Een multidisciplinair overleg (mdo) waardoor elke betrokken behandelaar de focus op het hele gezin houdt en de behandeling flexibel kan afstemmen op de mogelijkheden en draagkracht.
- Het mdo gaat om het samenbrengen van de verschillende perspectieven om tot een beter begrip te komen van de samenhang tussen factoren en het ontwikkelen van een gezamenlijke visie.
- Het organiseren van mdo's vergt **blijvend aandacht**, structurele financiering en goede secretariële ondersteuning, vanwege de volle agenda's.

Verklarende Analyse (VA)

Een verklarende analyse kan een belangrijk instrument zijn in het leveren van goede zorg voor gezinnen. Deze domein-overstijgende analyse verklaart het ontstaan, het voortbestaan en de samenhang van de problematiek. Er is aandacht voor alle gezinsleden op persoonlijk, gezins- en maatschappelijk niveau en op alle relevante leefdomeinen in het heden en het verleden. Het geeft een gedeeld uitgangspunt voor de professionele hulpverlening en de gezinnen en daarom is het ook belangrijk onderwerp in de pilots.

Belangrijke aandachtspunten:

- Maak de VA **samen met het gezin** (inclusief kinderen) zodat visies van zowel de hulpverleners als het gezin samenkomen.
- De VA wordt ingezet bij complexe problematiek en waar eerdere hulp onvoldoende effect heeft gehad; **het brengt nog meer verdieping** in de verklaring van problematiek dan een probleemanalyse.

Lees het interview over de [Pilot Haaglanden: samenwerking jeugdhulp en volwassenen-ggz](#)

Duurzame borging

Om te zorgen dat de werkwijze van de pilot uiteindelijk in de organisatie een structurele plaats krijgt, is er in de leersessies gesproken over hoe een pilot duurzaam geborgd kan worden.

Belangrijke aandachtspunten:

- Wijs een of twee gemotiveerde en enthousiaste netwerkcoördinatoren aan die uren krijgen voor het tot stand brengen van de borging
- Breng, samen met de betrokken collega's van andere afdelingen, al vroeg de **financiële en juridische randvoorwaarden in kaart**. Het wordt vaak onderschat hoeveel tijd dit kost.
- Begin al tijdens, of wellicht zelfs voorafgaand van de pilot, met werken aan **structurele inbedding** van de samenwerking.
- Benadruk steeds weer bij alle betrokken professionals en organisaties het doel van de samenwerking: de toegevoegde waarde voor gezinnen (en hulpverlening).
- Heb oog voor de belangrijke stakeholders (waaronder gemeenten en zorgverzekeraars) en **betrek hen vroegtijdig**.

Koppeling met bredere bewegingen

Om als organisatie met andere partijen in het veld te kunnen blijven leren, is het zinvol om aan te sluiten bij bestaande leernetwerken zoals:

- Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL): Samenwerken met andere organisaties om structureel te blijven leren in de jeugdhulp, met focus op verbinding met de volwassenen-ggz.
- Lerend netwerk gezinsgericht samenwerken (AKWA): Ggz-professionals delen kennis, methoden en data over gezinsgericht werken in jeugd- en volwassenen-ggz.
- Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (proeftuinen): Leren van samenwerking vanuit diverse perspectieven, met aandacht voor verbinding tussen jeugd- en volwassenenzorg.
- Zo thuis mogelijk opgroeien: Beweging gericht op opgroeien in het eigen gezin of netwerk, met passende hulp. Uithuisplaatsing alleen als het niet anders kan, in een zo vertrouwd mogelijke omgeving.
- Landelijk Platform KOPP/KOV: Netwerk voor professionals rond kinderen van ouders met psychische problemen of verslaving, gericht op uitwisseling van kennis en ervaringen.
- Professionals voor Maatwerk Multiproblematiek (PMM): Loket bij het Rijk voor het doorbreken van vastgelopen multiprobleemcasussen tussen organisaties.